ترجمه : دکتر سیامک نایبی‌راد*

داروسازی در داروخانه

مقدمه :

شیوع بیماریهای پوستی وتمایل‌روزافزون عموم مردم به حفظ سلامتی وزیبایی پوست ، موجب شده تا داروهای ترکیبی بیش از پیش مورد توجه قرارگیرند. با توجه به این نکته وهمچنین عدم وجود منبعی مطمئن به زبان فارسی برای تهیهٔ این داروها ، درصدد آمدیم که ترکیب بعضی از داروهای رایج را ، هرازگاهی در شماره‌های مجله درج نمائیم . در این راستا سعی شده فرمولاسیونهای معتبر از منابع و مجلات خارجی استخراج ، ودراختیارهمکاران عزیز قرار گیرد .

فرمول ضد لک کلیگمن (Kligman)

هیپرپیگمانتاسیون یا پیگمانتاسیون بیش از حد ، اغلب باعث ناراحتی و نگرانی شده و بعنوان یک مشکل پوستی موجبات تزلزل روانی فرد در اجتماع را فراهم می‌کند . این ضایعات ممکن است بصورت نقاط سیاه رنگ ملاسمایی ، خال(نقاط قهوه‌ای رنگ دراثر تجمع ملانوسیتها در مقابل آفتاب) و هیپرپیگمانتاسیون متعاقب التهاب تظاهر نمایند. اغلب فرمولاسیونهای مورد استعمال برای بی‌رنگ‌کردن این ضایعات ، حاوی نمکهای جیوه ، اسید سالیسیلیک و حتی عصارهٔ لیمو میباشند .

در سال ۱۹۷۵ ، دکتر آلبرت کلیگمن فرمولی تهیه نمود که امرزه از آن برای بی‌رنگ کردن ضایعات جلدی هیپرپیگمانته ، استفاده زیادی می‌شود . اکثر متخصصین این فرمول را تحت عنوان فرمول کلیگمن ، یا کرم ضد لک نسخه می‌کنند .

مواد لازم و روش تهیه این فرمول بقرار زیر میباشد :

کرم ترتینوئین ۰/۱%	۴۰ گرم
پودر هیدروکینون	۱/۶ گرم
پودر دگزامتازون	۰/۴ گرم

برای تهیه این فرمول ابتدا بایستی پودر دگزامتازون را درکمترین مقدارآب حل کرده ، با پودر هیدروکینون تا تشکیل یک خمیر نرم مخلوط نموده سپس باسائیدن بروش ژئومتریک خمیر تهیه شده را باکرم ترتینوئین تا تشکیل مخلوطی با قوام روان مخلوط می‌کنیم . این فرآورده را در ظرف دهان گشاد مخصوص پماد پر می‌کنیم . برای جلوگیری از تجزیه اجزاء موثره آن ، این فرآورده بایستی در عرض ۳۰ روز استفاده شود .

فرمولاسیونهای مورد استعمال در بثورات ناشی از قنداق بچه :

تصور میشود که بثورات ناشی از قنداق بچه ،

* واحد ژنریک
شرکت سهامی پخش رازی

یک واکنش التهابی جلـدی است که در اثر فاکتورهائی همچون رطوبت، باکتری‌ها، ادرار، مدفوع و pH بالا ایجاد میگردد. در درمان این فرم از درماتیت‌ها بسیاری از مواد از جمله نشاسته ذرت (ممکن است محیط کشت مناسبی برای کاندیدا آلبیکنس باشد)، اسید بوریک و ترکیبات جیوه (پس از استعمال موضعی باعث بروز مسمومیت سیستمیک میگردند) و گلوکوکورتیکوستروئیدهای فلوئورینه (سبب آتروفی اپیدرم و سندرم کوشینگ میگردند)، منع استعمال دارند.

البته بایستی توجه داشت که مصرف نشاسته ذرت، اسیدبوریک و ترکیبات جیوه بیشتر تاثیر روانی دارند. کنترل بثورات ناشی از قنداق بچه ممکن است به سه مرحله تقسیم‌بندی شود. اولین مرحله خشک کردن ناحیه میباشد. تالک ممکن است در خشک نمودن کامل و تسکین پوست موثر واقع شود.

در طول درمان ضایعات مرطوب، بایستی از استعمال پایه‌های پماد بعلت احتباس آب و رطوبت اجتناب نمود.

در مرحلهٔ دوم بایستی از فرآورده‌های حاوی مواد ضد میکروب و ضد کاندیدا که با هیدروکورتیزون ۱% مخلوط شده‌اند استفاده نمود. در بثورات ناشی از قنداق بچه که بیشتر از ۷۲ ساعت از بروز آن گذشته و یا دارای علائم بالینی کاندیدیازیس باشد، بایستی مواد ضد قارچ موضعی بکار برده شود. اغلب برای این منظور میتوان کرمهای کلوتریمازول و نیستاتین را با یک کورتیکوستروئید مخلوط نمود.

در مرحله سوم لازم است فرآورده‌های محافظت‌کننده مانند پماد ویتامین A و D یا فرآورده‌های حاوی اکسید روی استفاده شود. با این وجود کارآیی مواد فوق هنوز به اثبات نرسیده و از آنها تنها بعنوان لوبریکانت استفاده میشود.

در زیر سه فرمولاسیون موثر در بثورات ناشی از قنداق بچه آورده شده است:

۱ـ پودر ZTN :

پودر اکسید روی	۱۵ گرم
پودر نیستاتین ۱۰۰،۰۰۰ واحد/گرم	۱۵ گرم
تالک	۱۵ گرم

بایستی با سائیدن بروش ژئومتریک، سه مادهٔ فوق‌الذکر را به نسبت مساوی مخلوط کرده و بمقدار کم روی ضایعات تراوش‌دار و خیس بپاشیم.

۲ـ فرمول Fahrnis

کرم هیدروکورتیزون ۱%	۳۰گرم
کرم نیستاتین ۱۰۰،۰۰۰ واحد/گرم	۳۰گرم

هر دو کرم را داخل هاون چینی بخوبی مخلوط کرده تا بصورت یکنواخت درآید.

۳ـ فرمول Greer's Goo

پماد زینک‌اکساید	۶۰گرم
پودر نیستاتین ۱۰۰،۰۰۰ واحد/گرم	۱۵گرم
پماد هیدروکورتیزون ۱%	۶۰گرم

برای تهیه این فرمول، ابتدا پودر نیستاتین را با پماد هیدروکورتیزون مخلوط کرده، سپس با سائیدن به روش ژئومتریک آن را با پماد زینک‌اکساید تا دستیابی به یک فرآورده کاملا" یکنواخت مخلوط می‌نمائیم.

مأخذ:

Lawrence J. Pesko. M.S. Amer. Drug. August P. 28 and p.68. 1989.